

Léčebná rehabilitace/PGS (VPL)

Tento článek je určen pro postgraduální studium Všeobecného praktického lékařství

Článek je součástí vypracovávaných atestačních otázek, jejichž seznam můžete najít na portálu Všeobecného praktického lékařství.

Léčebná rehabilitace

Léčebná rehabilitace je nedílnou součástí rehabilitace chápané jako celospolečenský proces:

- takto ucelená (komprehenzivní) rehabilitace představuje koordinovanou činnost (všech složek státu; úroveň rehabilitace odráží úroveň společnosti (OSN)) s cílem začlenit člověka postiženého následky nemoci, úrazu nebo vrozené vady zpět do aktivního společenského života. Takže zahrnuje:
 - zdravotnickou = léčebnou RHB;
 - sociální RHB;
 - pedagogickou RHB;
 - pracovní RHB;
 - psychologickou RHB.

Dobře vedená rehabilitace je přínosem nejen pro pacienta, ale i pro společnost.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Léčebná rehabilitace.

Rehabilitační lékařství

Rehabilitační lékařství je jako samostatný lékařský obor základem léčebné rehabilitace. Ta je založena na spolupráci lékařů, fyzioterapeutů, ergoterapeutů aj. (psychologů, logopedů, ortopedických protetiků, sociálních pracovníků).

Na všech etapách léčení pacienta by se mělo pomoci RHB usilovat o vyléčení ad integrum, a pokud nelze, tedy alespoň o snížení disability.

Základem léčebné rehabilitace je

- ergoterapie;
- fyzioterapie,

které se navzájem překrývají.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Rehabilitační lékařství.

Ergoterapie

Vychází z léčby pracovní činností. Snaží se dosáhnout maximální soběstačnosti pacienta (v domácím, pracovním, sociálním prostředí). Zvyšuje tím jeho kvalitu života.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Ergoterapie.

Fyzioterapie

Prevence, diagnostika a terapie funkčních poruch pohybového aparátu, zvl. postupy:

- myoskeletální medicíny = zabývá se funkčními poruchami hybného systému (podloženo kineziologií);
- léčebné tělesné výchovy = cvičení pod odborným dohledem, čekáme zlepšení pohybových funkcí;
- fyzikální terapie (mechanoterapie, sonoterapie, elektroterapie, magnetoterapie, terapie světlem);
- balneologie = lázeňská léčba (využití přírodních léčivých zdrojů, vč. klimatu, tradičních léčebných postupů).

Předepisování RHB

- K fyzioterapeutovi nutno do žádanky (poukaz FT) zadat - přesně procedury, dávkování a četnost. Znat kontraindikace. Do nákladů odesílajícího lékaře jdou procedury.
- V případě pochyb odeslat (poukaz K) k rehabilitačnímu lékaři, který vyšetří ev. i ošetří pomocí výkonů

myoskeletální medicíny, určí vhodná režimová opatření a předepíše RHB. Do nákladů odesílajícího lékaře jde jen vyšetření RHB lékařem specialistou.

Potřebné informace v žádosti od VPL

- Anamnéza.
- Dosud provedená vyšetření a výsledky.
- Historie pracovní neschopnosti, jiných RHB, lázeňských pobytech.
- Abúsus, psychiatrická anamnéza.
- Ostatní onemocnění (souvislosti - viz vertebroviscerální vztahy (heslo).

Zahájení terapie v ordinaci VPL

Akutní případy se silnou bolestí zad.

- účinná analgetika (třeba i v plné dávce - cílit na úlevu od bolesti a pak s dávkou začít klesat "step-down");
- výjimečně (u výrazných spasmů a celodenním režimu na lůžku) - plná dávka myorelaxancií (ale pouze na několik dnů); pokud nezůstane doma na lůžku, není myorelaxans přes den vhodné;
- vhodné doplnění obstrůžky - intradermální pupeny s lokálním anestetikem v postiženém segmentu, obstrůžka bolestivých bodů a svalových spasmů lokálním anestetikem nebo metodou suché jehly,
- individuálně pomůcky - krční límec, bederní pás - ale ne k chronickému používání.

Chronické vertebropaty orientovat na rehabilitaci - nejlépe cvičení a domácí fyzikální procedury (aplikaci suchého tepla),

- analgetika jen u akutní ataky;
- myorelaxans spíše nevhodná;

Při rehabilitačním vyšetření by pacient neměl být pod vlivem myorelaxancií - zkrácení situace i omezení možností terapie a vlivu LTV. Analgetika při výrazných bolestech možno ponechat i při RHB.

Rehabilitace v síti zařízení

Ambulantní RHB

- Ordinace rehabilitačního a fyzikálního lékaře
- Pracoviště samostatných fyzioterapeutů
- Ambulantní oddělení léčebné rehabilitace (Pracují společně jako tým - lékař a fyzioterapeut.)
- Denní rehabilitační stacionář pro každodenní RHB.
- Centrum léčebné RHB (ambulantní/lůžkové) - testování funkčních schopností, psychologické a sociální vyšetření, rehabilitaci v celé šíři.)

Lůžková RHB

- RHB v lůžkovém zařízení u spolupracujících aktivních pacientů, k využití jejich rehabilitovatelného potenciálu.
- RHB na lůžkovém oddělení při potřebě monitorace kvůli zvýšené zátěži na organismus při RHB.
- Oddělení (včasné) léčebné RHB v nemocnici akutní péče.
- Klinika léčebné RHB.
- Oddělení následné péče - stabilizovaní pacienti s léčebně rehabilitačním potenciálem.
 - oddělení v rámci nemocnice,
 - rehabilitační ústavy - obecně rehabilitační / specializovaná zařízení (pro okruh dg.) / odborné lázeňské léčebné ústavy.

Závěr

Léčebná RHB je součástí celospolečenského systému rehabilitace i součástí zdravotnictví. Doménou oboru rehabilitačního lékařství je zvl. obnovení a udržení funkčních schopností jedince zvl. pomocí fyzioterapie (myoskeletální terapie, fyzikální léčba, LTV a balneoterapie) a ergoterapie. Je potřeba pečlivá indikace, upřesnit procedury, v žádance RHB lékaři podrobně anamnézu a užitečné údaje.

Odkazy

Související články

- Léčebná rehabilitace
-

Použitá literatura

- PÍTR, Karel a Kateřina ŠTUDENTOVÁ. Léčebná rehabilitace - obor známý a neznámý. *Practicus*. 2014, roč. 13, vol. 7, s. 12-14, ISSN 1213-8711.
- KOLÁŘ, Pavel. *Rehabilitace v klinické praxi*. 1. vydání. Praha : Galén, c2012. ISBN 9788072626571.